

นักเขียนนิยายวายกับทัศนะเรื่องความหลากหลายทางเพศ

Point of views towards the Gender Diversity of Yaoi-Author

สุนารินทร์ มุลศิริ¹, ชลิตา จุงพันธ์² และ ธิดา ทับพันธุ์^{3*}

Sunarin Moonsiri, Chalida Joongpan and Tida Tubpun

บทคัดย่อ

ในปัจจุบัน สื่อประเภท Yaoi ได้รับความนิยมสูงทั้งในและต่างประเทศ ทั้งนิยายวายและซีรีส์วาย นักประพันธ์นิยายวายจึงมีบทบาทสำคัญในการเผยแพร่ค่านิยมชายรักชายสู่สังคม และทำให้ดูเหมือนว่าสังคมจะยอมรับความสัมพันธ์ประเภทชายรักชายมากขึ้น จากประเด็นนี้ ผู้วิจัยมีความสนใจศึกษา ทัศนะหรือมุมมองของนักเขียนนิยายวายเกี่ยวกับความหลากหลายทางเพศที่สะท้อนอยู่ในงานเขียนของผู้ประพันธ์ โดยงานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพในรูปแบบกรณีศึกษา นักประพันธ์นิยายวายเพศหญิง นามปากกา Bacteria ผู้วิจัยใช้วิธีสัมภาษณ์เชิงลึกและวิเคราะห์ด้วยทฤษฎีนิยายวายที่นักเขียนแต่งขึ้น จำนวน 3 เรื่อง ผลการศึกษาพบประเด็นเกี่ยวกับมุมมองเรื่องความหลากหลายทางเพศของนักเขียนที่สะท้อนอยู่ในผลงานการเขียนนิยายวายอยู่ 5 ประเด็น ได้แก่ 1) ประเด็นความรักของกลุ่มชายรักชาย 2) ประเด็นเชิงอำนาจและบทบาททางเพศของตัวละครชายรักชาย 3) ประเด็นครอบครัวและคนรอบข้างของตัวละครชายรักชาย 4) ประเด็นทัศนะเชิงสังคมในนิยาย

¹ตำแหน่งนักศึกษาปริญญาโท ภาควิชาวิทยาการการเรียนรู้และนวัตกรรมการศึกษา คณะวิทยาการการเรียนรู้และศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ e-mail narin.eternity@gmail.com

Position Master of Education Department Learning Sciences and Educational Innovation Faculty of Learning Sciences and Education Thammasat University e-mail narin.eternity@gmail.com

²ตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะวิทยาการการเรียนรู้และศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ e-mail chalida@lsed.tu.ac.th

Position Assistant Professor Faculty of Learning Sciences and Education Thammasat University e-mail chalida@lsed.tu.ac.th

³ตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะวิทยาการการเรียนรู้และศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ e-mail

tida.tubpun@lsed.tu.ac.th

Position Assistant Professor Faculty of Learning Sciences and Education Thammasat University e-mail

tida.tubpun@lsed.tu.ac.th

*ผู้ประสานงานหลัก: สุนารินทร์ มุลศิริ

Corresponding author: Sunarin Moonsiri

และ 5) ประเด็นทัศนะของผู้เขียนเกี่ยวกับตัวละครเพศหญิง จาก 5 ประเด็นนี้ พบว่า ในขณะที่นักประพันธ์มีมุมมองเรื่องความหลากหลายทางเพศในเชิงบวก มองถึงความเท่าเทียมและสิทธิในการเลือกที่จะรัก แต่แนวการเขียนนิยายแบบ Yaoi ก็ยังมีอิทธิพลต่อมุมมองของผู้ประพันธ์ในการแสดงออกถึงบทบาทของตัวละครที่ยังอยู่ในความสัมพันธ์แบบปิตาธิปไตยอยู่ และยังคงมองว่าการยอมรับของสังคมนั้นยังไม่แท้จริง

คำสำคัญ: นิยายวาย นักเขียน ความหลากหลายทางเพศ เควีียร์ ชายรักชาย

Abstract

Nowadays, media products in the Yaoi (or boys' love/BL) genre have become very popular, both in Thailand and in other countries, including so-called Y-novels and Y-series. Authors of Yaoi novels thus have an important role in spreading values related to male same-sex love in Thai society, which appears to be more accepting of male-male relationships than before. These issues kindled the researcher's interest to study a Yaoi novelist's perspectives and viewpoints on sexual and gender diversity through her writings. This qualitative study presents a case study of a Yaoi novelist who goes by the penname Bacteria. The researcher conducted an in-depth interview with the author and analyzed three of her works. Five themes emerged from the data regarding the author's perspectives toward gender and sexual diversity: 1) love in male-male couples; 2) power and sexual roles of the characters; 3) issues around the families and friends of the characters, 4) social issues; and 5) the author's viewpoints on female characters. These five themes reflect that while the author has positive views on gender and sexual diversity, considers issues of equality and the right to choose whom to love, the Yaoi genre still influences her perspectives in how to present the characters' roles within a patriarchal relationship, and her belief that society still does not truly accept them.

Keywords: Y, Yaoi, Author, Queer, Gender diversity

1. บทนำ

สังคมปัจจุบันให้ความสนใจสื่อประเภท Yaoi มากขึ้น เนื่องจากสื่อประเภทนี้ได้รับความนิยมสูงจากผู้บริโภคทั้งในประเทศและต่างประเทศ โดยเฉพาะซีรีส์วาย ส่วนใหญ่ถูกดัดแปลงและมีต้นฉบับมาจากวรรณกรรมวาย เรียกสั้น ๆ ว่า “นิยายวาย/นิยายยาโออิ” (Yaoi/Boys’ love) หมายถึง เรื่องเล่าที่ผู้ประพันธ์สร้างสรรค์ขึ้นเพื่อความบันเทิงเป็นหลักและส่วนใหญ่เกิดจากจินตนาการ มุ่งนำเสนอเรื่องราวความรักความสัมพันธ์ระหว่างผู้ชายกับผู้ชาย ซึ่งนิยายประเภทนี้ได้รับอิทธิพลมากจากการ์ตูนญี่ปุ่น กลุ่มนักเขียนและผู้อ่านส่วนใหญ่เป็นผู้หญิง เรียกว่า “สาววาย” ผู้สนับสนุนหลักกลุ่มนี้ทำให้นิยายวายกลายเป็นนิยายที่ได้รับความนิยมจากนักอ่านอย่างต่อเนื่องเรื่อยมา “Yaoi” ถือเป็นวัฒนธรรมกลุ่มย่อย (Sub-Culture) รูปแบบหนึ่ง ก่อนหน้านั้น วัฒนธรรมกลุ่มย่อยรูปแบบนี้ถูกจำกัดอยู่เพียงกลุ่มแคบ ๆ ติดต่อกันผ่านช่องทางเฉพาะกลุ่มหรือทางออนไลน์ แต่ปัจจุบันสื่อออนไลน์เข้าถึงง่ายและแพร่หลายมากขึ้น จึงส่งผลให้วัฒนธรรมวายเป็นที่รู้จักในวงกว้างและปรากฏในสังคมปัจจุบันอย่างชัดเจน (อรสุธิ ชัยทองศรี, 2560)

นิยายวายได้รับความนิยมมากขึ้น กระนั้น งานเขียนที่โดดเด่นจนถูกดัดแปลงไปสร้างซีรีส์วายยังมีปริมาณน้อยเมื่อเทียบกับจำนวนนักเขียนนิยายวายทั่วไปที่ยังไม่ได้รับโอกาสนั้น อีกทั้งการศึกษาสาววายในมิติของ “ผู้ผลิตสื่อ” พบว่า ไม่เป็นที่นิยมศึกษา ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมุ่งศึกษาในมิติของผู้ผลิตเพื่อเพิ่มองค์ความรู้ โดยคัดเลือกนักเขียนที่มีผลงานโดดเด่นและสามารถตอบวัตถุประสงค์การศึกษานี้ จำนวน 1 กรณี มีเกณฑ์หลัก 3 ข้อในการคัดเลือก ได้แก่ 1) นักเขียนเผยแพร่ผลงานบนเว็บไซต์ Dek-d.com หรือเว็บไซต์ Thaiboyslove.com เนื่องจากเว็บไซต์เด็กดีได้รับความนิยมจากผู้ผลิตในการเผยแพร่ผลงาน ในปี พ.ศ. 2563 พบว่า มีนักเขียนเริ่มต้นเขียนนิยายจำนวนมากประมาณ 37,000 คน (ทีมงานนิยายเด็กดี) และ Thaiboyslove.com เป็นเว็บไซต์เฉพาะสำหรับเผยแพร่นิยายวายเท่านั้น ส่งผลให้ทั้งสองเว็บไซต์มีนิยายวายหลากหลายประเภท 2) นักเขียนมีผลงานตีพิมพ์หรือรวมเล่มนิยายวายไม่ต่ำกว่า 3 เรื่อง และ 3) ผลงานของนักเขียนถูกดัดแปลงเป็นซีรีส์วายอย่างน้อย 1 เรื่อง ขณะที่เหตุผลในการคัดเลือกนิยายวายทั้ง 3 เรื่อง คือ เป็นผลงานที่โดดเด่นและได้รับความนิยมของนักเขียน พิจารณาจากจำนวนการเข้าชมของผู้อ่านในเว็บไซต์เด็กดี นอกจากนี้ ในรูปแบบ E-book ของแอปพลิเคชันอ่านนิยายยอดนิยม Meb พบว่า เป็นนิยายขายดี (Best Seller) ทั้งสามเรื่อง (สำรวจ ณ วันที่ 2 กันยายน 2564)

ควีร์ (Queer) หมายถึง บุคคลที่รู้ตนเองว่าเป็นกลุ่มคนหลากหลายทางเพศ แต่อาจไม่นิยามตนเองว่ามีอัตลักษณ์ทางเพศแบบใด เนื่องจากนักทฤษฎีควีร์มีจุดประสงค์ที่จะเปิดพื้นที่ของ

ความหมายที่คลุมเครือและเปิดกว้างไว้รองรับความเป็นไปได้อื่น ๆ ที่อยู่นอกเหนือจากกลุ่ม LGBT (ดิณณภพ สันสมบุรณ์ทอง, 2560) ส่วนในมิติของทฤษฎีควีร์ (Queer Theory) คือ การท้าทายโครงสร้างทางความคิดและโครงสร้างทางสังคมที่มีต่อประเด็นเรื่องเพศสภาวะและเพศวิถี โดยคลี่คลายความเข้มข้นของความเป็นชายและความเป็นหญิงที่แยกขาดจากกันชัดเจนให้เจือจางลง จุดยืนของแนวคิดนี้จึงเป็นการมุ่งวิพากษ์ประเด็นเรื่องอัตลักษณ์ทางเพศ โดยปลดปล่อยให้ทั้งเพศวิถีและอัตลักษณ์ทางเพศเปิดกว้างและไม่ตายตัว (Grosz Mock Smith อ้างถึงใน ดิณณภพ สันสมบุรณ์ทอง, 2557) นั่นคือ ความสับสนทางเพศสภาวะและเพศวิถีของมนุษย์นั่นเอง ฉะนั้น ควีร์จึงค่อนข้างกำกวมและเปิดกว้าง ลักษณะนี้แตกต่างจาก LGBT เนื่องจาก LGBT แบ่งแยกประเภทเพศออกเป็นกรอบต่าง ๆ มีอัตลักษณ์แน่นอนตายตัว ได้แก่ เลสเบี้ยน เกย์ ไบเซ็กชวล และคนข้ามเพศ (นุชนนธร กาฬสมุทร์ และพิทักษ์ ศิริวงศ์, 2560, น. 58) การระบุอัตลักษณ์ทางเพศเช่นนี้ส่งผลให้ LGBT ไม่สามารถอธิบายความเป็น Yaoi ได้เช่นกัน

เมื่อพิจารณาความเป็น Yaoi พบว่า ไม่เหมือนความเป็นเกย์ เพราะจุดเริ่มต้นของ Yaoi ในบริบทประเทศญี่ปุ่น เส้นแบ่งเรื่องเพศเป็นแบบกึ่งหญิงกึ่งชาย ความไม่แน่นอนชายไม่แน่นอนหญิงทุกอย่างพัวพันกัน กำกวม เบลอ การแยกเพศออกเป็นกลุ่ม ๆ อย่างชัดเจนของ LGBT จึงไม่มีอิทธิพลต่อการเกิดขึ้นของวัฒนธรรมวาย เพราะ Yaoi เป็นความสัมพันธ์ของผู้ชายกับผู้ชายที่รักกัน แต่ถูกจินตนาการและบริโภคโดยผู้หญิง Yaoi จึงอยู่ก้ำกึ่งระหว่างกลุ่มชายจริงหญิงแท้ เป็นสิ่งที่อยู่นอกกรอบที่สังคมกำหนด ซึ่งเรียกว่ามีความควีร์ ขณะเดียวกัน คนส่วนใหญ่ในสังคมยังมีมุมมองว่า Yaoi คือ “ความแปลก” นอกจากนี้ กลุ่มคน LGBT ก็ไม่สามารถยอมรับว่า Yaoi เป็น LGBT เช่นเดียวกัน โดยเฉพาะกลุ่มเกย์ มองว่าสื่อประเภท Yaoi มีลักษณะเพ้อฝัน อยู่ในจินตนาการ และไม่ใช่วัยรุ่นแน่นอน เนื่องจากในชีวิตจริงของพวกเขาไม่ได้เป็นเช่นนี้ (นฤตม์ ศุภวรรณกุล, 2564) เช่นนั้นแล้ว ควีร์จึงมีความเหมาะสมในการศึกษานี้มากกว่าใช้ LGBT หรือความเป็นเกย์มาศึกษา งานประเภท Yaoi เพราะลักษณะที่มีความเบลอ สับสน กำกวม และเปิดกว้างมากกว่า ฉะนั้น ผู้วิจัยใช้กรอบควีร์ในการศึกษานักเขียนและตัวบทนิยายวายในประเด็นความหลากหลายทางเพศทั้งมิติด้านความหมายและด้านทฤษฎี โดยมุ่งศึกษา Yaoi ในรูปแบบชายรักชายเท่านั้น

งานวิจัยนี้แตกต่างจากงานอื่นที่มีการศึกษาไว้ เช่น ประเด็นที่ศึกษาและการได้มาซึ่งข้อมูลมีความแตกต่าง ผู้วิจัยมุ่งศึกษานักเขียนผู้สร้างสรรค์ผลงาน ซึ่งเป็นการศึกษาในมิติของคนส่วนน้อย เนื่องจากงานวิจัยอื่นนิยมศึกษาโดยวิเคราะห์ตัวบทนิยายวาย ชีวีรสาว และศึกษาในมิติผู้บริโภคหรือ

สาววาย ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยคาดว่าจะได้ข้อมูลในเชิงลึกและมีประเด็นในการนำเสนอองค์ความรู้ที่แตกต่างไปจากการศึกษาที่ผ่านมา

2. วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

2.1 Yaoi และวัฒนธรรมวาย

วัฒนธรรมวายถือเป็นวัฒนธรรมย่อยรูปแบบหนึ่ง ปัจจุบันกลุ่มคนที่ชื่นชอบ Yaoi ทั้งในและต่างประเทศมีการรวมตัวกันทำกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งแตกต่างกันไปในแต่ละประเทศ วัฒนธรรมวายมีการสร้างอัตลักษณ์เฉพาะกลุ่มของตนเอง เช่น ภาษาในการเรียกสิ่งต่าง ๆ เกิดเป็นศัพท์เฉพาะของกลุ่มวาย (นักธนาย ประสานนาม อ้างถึงใน อาทิตย์ ศรีจันทร์, 2563) ได้แก่ “เซเมะ-อุเคะ” (Seme-Uke) เป็นศัพท์ที่ถูกใช้เชื่อมโยงกับบทบาททางเพศสัมพันธ์ของชายรักชาย คือ เซเมะ (Seme) ใช้เรียกเพศตัวละครที่มีบทบาทเป็นฝ่ายรุกหรือพระเอก ส่วนอุเคะ (Uke) ใช้เรียกตัวละครฝ่ายรับหรือนายเอก ส่วนใหญ่เซเมะหรือพระเอกมักแสดงออกผ่านรูปลักษณ์ความเป็นเพศชาย (Masculine) ส่วนอุเคะหรือนายเอกแสดงออกผ่านรูปลักษณ์ถึงความเป็นเพศหญิง (Feminine) ทั้งนี้ บทบาททางเพศระหว่างเซเมะ-อุเคะ ค่อนข้างตายตัว ไม่สลับไหล (Mizoguchi อ้างถึงใน ชลาลัย แต่ศิลปสาธิต และณัฐมน วงศ์คม, 2560)

สื่อประเภทวายมีหลายรูปแบบ ได้แก่ การ์ตูน อนิเมะ นิยาย ฯลฯ ดังนั้น จุดเริ่มต้นของนิยายวาย คือ สื่อที่พัฒนามาจากมังงะหรือการ์ตูนวายญี่ปุ่น ก่อนการ์ตูนวายจะถือกำเนิดขึ้น ในช่วงยุค 70's ถือเป็นยุครุ่งเรืองของการ์ตูนรักโรแมนติกชายหญิง หลังจากนั้นเมื่อถึงจุดอิ่มตัว ในปี 1974 จึงเป็นจุดเริ่มต้นของการ์ตูนแนวใหม่ คือ Shonen-ai เป็นการ์ตูนที่เน้นความรักโรแมนติกระหว่างชายกับชาย ลักษณะเด่นคือ ความสัมพันธ์ของตัวละครมีความน่ารัก อ่อนโยน การ์ตูนชายรักชายเรื่องแรก ๆ คือ Thomas no TooZou ได้รับความนิยมอย่างสูง และในปี 1978 เป็นปีที่นิตยสารการ์ตูนชายรักชายเล่มแรกถือกำเนิดขึ้น ชื่อว่านิตยสาร June ถือเป็นการเปิดตลาดการ์ตูนประเภทนี้ในญี่ปุ่นอย่างเป็นทางการและได้รับความนิยมเป็นอย่างสูง (ลลิตา ศุภนิมิตวงศ์, 2550) ฉะนั้น นิยายวายไทยได้รับอิทธิพลมาจากวัฒนธรรมวายและการ์ตูนวายญี่ปุ่น โดยกลุ่มผู้ผลิตและผู้บริโภคส่วนใหญ่เป็นผู้หญิง สอดคล้องกับ Yaoi เปรียบเสมือนพื้นที่เฉพาะของกลุ่มคนที่มีเพศสรีระเป็นหญิง (ญาณธร เจียรรัตนกุล, 2550) กล่าวได้ว่าการถือกำเนิดขึ้นของ Yaoi ตอบสนองต่อกลุ่มผู้หญิงเป็นหลัก

นิยายวายในการศึกษานี้เป็นนิยายวายประเภทออริจินัล มีลักษณะเป็นงานเขียนประเภทหนึ่งที่ผู้ประพันธ์สร้างสรรค์ขึ้นจากจินตนาการ ไม่ได้เกี่ยวข้องกับบุคคลในชีวิตจริง มีเนื้อหาเกี่ยวกับความรักความสัมพันธ์ระหว่างผู้ชายกับผู้ชาย (อรวรรณ วิชญวรรรกุล, 2559) นิยายวายหรืองาน

แนวยาโอไอไม่สามารถจัดอยู่ในกลุ่มวรรณกรรมเกย์ได้อย่างสนิท เนื่องจาก Yaoi ไม่เน้นการนำเสนอวัฒนธรรมเกย์อย่างละเอียด อาทิ ไม่มีการนำเสนอหรือวิพากษ์การหาคู่นอน การรณรงค์เพื่อความหลากหลายทางเพศ สุขอนามัยทางเพศ เอชไอวี หรือประเด็นอื่นที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมเกย์ (นันทนัย ประสานนาม, 2562) ความเป็นมาและลักษณะเฉพาะของ Yaoi ที่กล่าวมา ส่งผลให้การศึกษานี้ผู้วิจัยแยกความหมายของ Yaoi ออกจากกลุ่มLGBT เนื่องจาก LGBT เป็นคำจำกัดความที่ครอบคลุมถึงบุคคล 4 กลุ่ม คือ เลสเบี้ยน (Lesbian) เกย์ (Gay) คนรักสองเพศ (Bisexual) และคนข้ามเพศ (Transgender) (UNDP & USAID อ้างถึงใน สัตยา ประกอบชัย, 2561, น.1) แต่ยังไม่สามารถครอบคลุมถึงคำว่า Yaoi ที่เป็นหัวข้อสำคัญของการศึกษานี้ แม้ว่าเป็นความสัมพันธ์ระหว่างชายรักชายเช่นกันก็ตาม

2.2 ควีร์ (Queer)

ควีร์และกระบวนทัศน์หลังยุคสมัยใหม่ (Postmodern Paradigm) ได้ตั้งคำถามและข้อสังเกตต่อการจัดระเบียบเรื่องเพศแบบคู่ตรงข้าม คือ เพศหญิงเพศชาย ว่าการจัดแบ่งเช่นนี้ทำให้เกิดการแบ่งชนชั้นและเกิดการกีดกันทางสังคมหรือไม่ เนื่องจากการจัดประเภทเพศตามสรีระที่มีมาแต่กำเนิด เพศชายจะถูกจัดให้อยู่เหนือเพศหญิง ทำให้ผู้หญิงตกเป็นรอง (นฤพนธ์ ดั่งวิเศษ, 2558) จากนั้นแนวคิดนี้ถูกพัฒนาเรื่อยมาตามยุคสมัย จนปัจจุบันให้ความหมายคำว่า ควีร์ ไว้ 2 ประการ คือ ประการแรก ควีร์ เป็นการกล่าวถึงกลุ่มบุคคลผู้มีความหลากหลายทางเพศ หมายถึง บุคคลที่รู้ตนเองว่าเป็นส่วนหนึ่งของ LGBT หรือเป็นเพศภาวะอื่น ๆ นอกเหนือจากนี้ก็ได้ ประเด็นสำคัญคือบุคคลเหล่านี้ไม่เชื่อหรือไม่เป็นไปตามกระแสสังคมที่ตั้งอยู่บนมาตรฐานความรักและรสนิยมของคนรักต่างเพศ สิ่งนี้แสดงให้เห็นว่า เพศภาวะมีแถบสีและระดับแห่งความหลากหลายทางเพศมากมาย อัตลักษณ์และการแสดงออกทางเพศจึงสามารถเลื่อนไหลไปมาระหว่างความเป็นผู้ชายและความเป็นผู้หญิง ควีร์จึงเป็นสภาวะที่หลากหลายและไม่ปิดกั้นเรื่องเพศภาวะแบบตายตัว (Kathy and Marke อ้างถึงใน สรร วัลย์วงศ์ศรี, 2561)

ประการที่สอง ควีร์ เป็นการอ้างอิงแนวคิดทฤษฎีควีร์ (Queer Theory) ที่เน้นการวิพากษ์ความหลากหลายของเพศภาวะในสังคม โดยวิพากษ์บทบาทความสัมพันธ์เชิงอำนาจทางสังคมการเมืองที่เข้ามาเกี่ยวข้องกับเรื่องเพศและเพศภาวะ แต่ว่าททกรรมเรื่องเพศในสังคมไทยส่วนใหญ่ถูกจำกัดและแบ่งแยกเพศสภาพและความหลากหลายทางเพศไว้มากมาย อาทิ เกย์ กะเทย ทอม ดี เกย์คิง เกย์ควีน ฯลฯ ซึ่งทุกอัตลักษณ์มีระดับการผสมผสานความเป็นหญิงความเป็นชายผ่านรสนิยมการแสดงออกทางอัตลักษณ์ไว้ชัดเจนแบบตายตัว หากแต่ว่าททกรรมเรื่องเพศสำหรับ

ความเป็นควียร์ไม่ได้มีโครงสร้างเป็นสองขั้วแบบชายหญิงแบ่งแยกกันชัดเจนและไม่ได้มีเพียงการสลับขั้วจากชายไปหญิงหรือหญิงไปชายเท่านั้น แต่มีความซับซ้อนและสามารถลื่นไหล เปลี่ยนแปลงได้ ไม่ตายตัว นี่จึงเป็นสาเหตุให้การใช้คำว่าควียร์ในวัฒนธรรมของกลุ่มหลากหลายทางเพศของไทยยังไม่ถูกใช้อย่างแพร่หลายและยังไม่ชัดเจน (สรร ถวัลย์วงศ์ศรี, 2561)

ดังนั้น ขณะที่ Yaoi ไม่สามารถจัดอยู่ในกรอบและอัตลักษณ์ทางเพศแบบเกย์หรือ LGBT ได้ แต่ลักษณะของควียร์ที่มีความลื่นไหล กำกวม เบลอ และเปิดกว้าง ทำให้ความเป็น Yaoi สามารถอธิบายได้ด้วยควียร์ อีกทั้ง วัฒนธรรมวายมีต้นกำเนิดจากประเทศญี่ปุ่น มีชนบอย่างหนึ่งว่าเรื่องราวที่น่าเสนอผ่านสื่อบอยส์เลิฟญี่ปุ่น ไม่ใช่การเล่าเรื่องความรักของผู้ชายหรือเกย์ในชีวิตจริง และไม่ได้สะท้อนความเป็นจริงทางสังคม ฉะนั้น จึงแยกขาดระหว่าง “ความเป็นจริง” กับ “แฟนตาซี” (McLelland อ้างถึงใน ญัฐธนันท์ สุขฤทอง และภูวิน บุนยยะเวชชิน, 2562) แต่ในบริบทของไทย สื่อประเภท Yaoi มีเส้นแบ่งที่ไม่ชัดเจน จึงเกิดความสับสนและทำให้คนจำนวนมากคิดว่าเรื่องราวของชายรักชายในซีรีส์วาย คือ ภาพตัวแทนของเกย์ ซึ่งเป็นความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนอยู่มาก (ญัฐธนันท์ สุขฤทอง และภูวิน บุนยยะเวชชิน, 2562) สะท้อนชัดเจนว่า ความเป็น Yaoi ไม่ใช่ความเป็นเกย์ อีกทั้ง Yaoi ก็ไม่ใช่ชายจริงหญิงแท้ และไม่สามารถจัดอยู่ในอัตลักษณ์ทางเพศใดได้ ฉะนั้น ความเป็น Yaoi จึงพร่าเบลอ กำกวม มีความแปลกและแตกต่างจากบรรทัดฐานสังคม ส่งผลให้ Yaoi มีลักษณะคล้ายควียร์ เป็นเหตุให้ผู้วิจัยใช้กรอบควียร์ในการศึกษา

2.3 การวิเคราะห์องค์ประกอบของวรรณกรรม

การวิเคราะห์องค์ประกอบของวรรณกรรมในบันเทิงคดีไทยมีหลากหลาย การศึกษานี้ผู้วิจัยแบ่งการวิเคราะห์องค์ประกอบตัวบทนิยายออกเป็น 4 ส่วน ประกอบด้วย โครงเรื่อง (Plot) ตัวละคร (Character) ฉาก (Setting) และบทสนทนา (Dialogue) โดยอ้างอิงจากนันทนัย ประสานนาม, (2562) มีการศึกษาองค์ประกอบทั้งสี่ส่วนในการวิเคราะห์ตัวบทนิยายเช่นเดียวกับงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยวิเคราะห์ทั้ง 4 องค์ประกอบในภาพรวม โดยมุ่งเน้นศึกษาประเด็นเรื่องความหลากหลายทางเพศและความสัมพันธ์ของตัวละครชายรักชายเป็นหลัก ประเด็นอื่น ๆ พิจารณาตามความเหมาะสม หากมีผลกระทบต่อเนื้อเรื่องและตัวละครหลัก

เพื่อศึกษาทัศนะหรือมุมมองของนักเขียนนิยายวายที่มีต่อความหลากหลายทางเพศ

งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบกรณีศึกษา (Case Study Research) และเป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research Methodology) กรณีศึกษาเป็นการศึกษาปรากฏการณ์ (Case) ที่เกิดขึ้นในปัจจุบันอย่างละเอียดลึกซึ้งภายใต้บริบทชีวิตจริง นักเขียนนิยายวายนามปากกา Bacteria คือ “กรณี” และนิยายวายทั้ง 3 เรื่อง ได้แก่ นิทานพันดาว บุพรติยา และบ่วงนาคบาศ เป็นผลงานของนักเขียนที่ผู้วิจัยต้องการศึกษาร่วมกับนักเขียนเพื่อหาข้อสรุป ฉะนั้น การศึกษานี้รวบรวมข้อมูลจาก 2 แหล่ง คือ นักเขียนนิยายวาย และตัวบทนิยายวายที่นักเขียนแต่งขึ้นเพื่อยืนยันความถูกต้องของข้อเท็จจริง จากนั้นจึงวิเคราะห์ผ่านกรอบเครือข่ายโรดอยู่ในส่วนของการอภิปรายผล อธิบายขั้นตอนดังนี้

ผู้วิจัยคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) ซึ่งเป็นวิธีการคัดเลือกที่ไม่มีโครงสร้างเคร่งครัด เนื่องจากกรณีศึกษาที่ได้ศึกษานี้ไม่ใช่กลุ่มตัวแทนของประชากรทั้งหมด แต่เป็นตัวอย่างที่เหมาะสมสำหรับการบรรลุวัตถุประสงค์ ผู้วิจัยศึกษานักเขียนนิยายวายจำนวน 1 กรณี และศึกษาตัวบทนิยายวายของนักเขียนที่ถูกคัดเลือกจำนวน 3 เรื่อง มีเกณฑ์หลักในการคัดเลือก คือ 1) นักเขียนนิยายวายเผยแพร่ผลงานบนเว็บไซต์ dek-d.com หรือ Thaiboyslove.com ช่องทางใดช่องทางหนึ่ง เหตุผลในการคัดเลือกสองเว็บไซต์นี้ได้กล่าวถึงข้างต้น 2) นักเขียนนิยายวายมีผลงานตีพิมพ์หรือรวมเล่มนิยายวายไม่ต่ำกว่า 3 เรื่อง และ 3) นักเขียนนิยายวายถูกนำผลงานไปสร้างเป็นซีรีส์วายอย่างน้อย 1 เรื่อง โดยซีรีส์เผยแพร่ช่องทางใดก็ได้ เนื่องจากผู้บริโภคที่รับชมเฉพาะซีรีส์วายแต่ไม่ได้่านนิยายวาก็สามารถเข้าถึงเนื้อหาในนิยายได้โดยผ่านสื่อประเภทนี้ มุมมองของนักเขียนที่สอดคล้องหรือขัดแย้งต่อผู้บริโภคในวงกว้างมากขึ้น ส่วนเกณฑ์สนับสนุนอื่น ๆ ในการคัดเลือก เช่น เป็นซีรีส์วายที่ได้รับความนิยม หรือได้รับความสนใจจากกลุ่มคน สื่อ หรือโซเชียลต่าง ๆ รวมถึงความสะดวกใจในการให้ข้อมูลของผู้เข้าร่วมสัมภาษณ์

ดังนั้น เมื่อสำรวจโซเชียลในช่วงปี 2564 ซีรีส์วายเรื่องนิทานพันดาวมีความโดดเด่น ได้รับความสนใจจากสังคม และได้รับรางวัลมากมาย เช่น รางวัล Best LGBTQ+ Programme made in asia ที่จัดขึ้นโดยนิตยสาร Content Asia ในต่างประเทศ (ทวิตเตอร์ จีเอ็มเอ็มทีวี, 2564) ฉะนั้น

ผู้วิจัยจึงศึกษานักเขียนที่เขียนเรื่องนิทานพื้นดาว โดยคัดเลือกผลงานที่โดดเด่นและได้รับความนิยมของนักเขียนจำนวน 3 เรื่อง พิจารณาจากจำนวนการเข้าชมของผู้อ่านในเว็บไซต์เด็กดีที่นักเขียนเผยแพร่ผลงาน และพบว่าเป็นนิยายวายขายดีในแอปพลิเคชัน Meb ทั้งสามเรื่องอีกด้วย

4.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือหลัก คือ การสัมภาษณ์ เครื่องมือรอง คือ ตัวผู้วิจัย โดยศึกษาและวิเคราะห์ตัวบทนิยายวายทั้ง 3 เรื่องก่อนการสัมภาษณ์ จากนั้นสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) ในลักษณะการสนทนาระหว่างผู้วิจัยและผู้ให้ข้อมูล ด้วยการสนทนาแบบไม่เป็นทางการ และเป็นการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured Interview) คือ เตรียมโครงคำถามหลักไปล่วงหน้า แต่เปิดพื้นที่ให้เกิดการยืดหยุ่นระหว่างการสัมภาษณ์เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกและสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระ โดยปรับคำถามให้เหมาะสมกับหัวข้อที่ศึกษา ผู้วิจัยใช้การสัมภาษณ์แบบออนไลน์เป็นหลัก (เพื่อให้เข้ากับสถานการณ์ในปัจจุบันที่กำลังมีการแพร่ระบาดของเชื้อโควิด 19) ประเด็นคำถามในการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยปรึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษาและปรับปรุงเป็นระยะแบ่งประเด็นในการสัมภาษณ์ที่จะนำเสนอในที่นี้ออกเป็น 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปและภูมิหลังของผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ข้อมูลพื้นฐานของผู้ให้ข้อมูล การศึกษา การประกอบอาชีพ การมาเป็นนักเขียนนิยายวาย (ขึ้นอยู่กับความสนใจของผู้ให้ข้อมูล)

ส่วนที่ 2 คำถามประเด็นความหลากหลายทางเพศ เช่น ความคิดเห็นต่อคนรักเพศเดียวกัน ความคิดเห็นต่อสังคมที่มีต่อคนรักเพศเดียวกัน คิดอย่างไรกับกฎหมายสมรสเท่าเทียม อีกทั้งสัมภาษณ์ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับนิยายวายที่ผู้วิจัยศึกษาตัวบทมาก่อนแล้ว เช่น การออกแบบโครงเรื่อง ตัวละครหลัก ฉาก บทสนทนา

4.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล โดยการสร้างข้อสรุปจากการศึกษารูปแบบของข้อมูลจำนวนหนึ่งแบ่งออกเป็นขั้นตอน คือ การจัดระเบียบข้อมูล เริ่มจากถอดเทปสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลแบบคำต่อคำ จากนั้นนำมาเรียบเรียงและจัดระเบียบเพื่อให้ง่ายต่อการวิเคราะห์ ส่วนการจัดระเบียบข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์นิยายวาย คือ อ่านนิยายวายแล้วแยกประเด็นตามที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ตั้งแต่ต้นว่าจะศึกษาประเด็นใดบ้าง แล้วตอบคำถามแต่ละประเด็นโดยเชื่อมโยงเข้ากับทฤษฎีที่เกี่ยวข้องในรูปแบบการพรรณนา

การกำหนดคำหลัก (Keyword) เพื่อหาแก่นสาระของข้อมูล ซึ่งอาจเป็นข้อความที่ปรากฏขึ้นซ้ำ ๆ นำมาพิจารณาและคงไว้แต่ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับจุดประสงค์การวิจัย จากนั้นสร้างบทสรุปคือ นำประเด็นสำคัญที่ปรากฏขึ้นซ้ำ ๆ จัดเข้ากลุ่มเดียวกัน รวมข้อสรุปย่อยที่มีความสัมพันธ์เข้าด้วยกันเพื่อรวมเป็นข้อสรุปใหญ่ แล้วสร้างข้อสรุปที่สามารถตอบคำถามวิจัย โดยเขียนในรูปแบบพรรณนา ผู้วิจัยเชื่อมโยงประเด็นต่าง ๆ เข้าด้วยกันตามความสัมพันธ์ที่มีต่อกัน และตีความโดยเชื่อมโยงเข้ากับทฤษฎีที่เกี่ยวข้องในงานวิจัย โดยมีการอ้างอิงคำพูด (Quote) ที่เป็นที่มาของการตีความ จากนั้นวิเคราะห์จนถึงจุดอิมตัว

การตีความผลการวิจัย คือ ผู้วิจัยนำข้อสรุปสำคัญที่ได้มาวิเคราะห์และสังเคราะห์ความหมายและความสำคัญ เพื่อนำเสนอในแง่ทฤษฎีและปฏิบัติสำหรับนำไปใช้ในอนาคต

5. ผลการวิจัย

ผลการวิจัยส่วนนี้ได้จากการสัมภาษณ์นักเขียนนามปากกา Bacteria และการวิเคราะห์นิยายวายทั้ง 3 เรื่อง ได้แก่ นิทานพันดาว (2559) บุพผิยา (2563) และบ่วงนาคราศ (2562) นำเสนอในรูปแบบเรื่องเล่าเชิงพรรณนา แบ่งออกเป็น 5 ประเด็น ดังนี้

5.1 เรื่องราวของนักเขียนนิยายวาย นามปากกา Bacteria

“Bacteria” คือนามปากกาที่ใช้เขียนนิยายวายของแอร์โฮสเตสผู้คร่ำหวอดในงานด้านสายการบินต่าง ๆ ทั้งในและต่างประเทศ เนื่องจากเพื่อนแนะนำจึงได้เข้ามาในสายอาชีพนี้และไม่เคยเปลี่ยนไปทำสายอาชีพอื่น มีพื้นฐานการศึกษาในระดับปริญญาตรีด้านจิตวิทยา อยู่ในแวดวงนิยายวายมากกว่า 10 ปี โดยใช้นามปากกานี้ตั้งแต่เริ่มเขียนเรื่องสั้น ปัจจุบันเป็นนักเขียนอาชีพเต็มตัว นามปากกา Bacteria เกิดจากการสนทนากับเพื่อน ไม่มีความหมายแฝงหรือนัยยะสำคัญอื่น “...ทำไมถึงต้องใช้ชื่อนี้ ตอบเลยว่ามันไม่มีนัยยะเลยอะ คือ เพื่อนพีเริ่มใช้คำว่าไวรัสก่อน มันบอกมันเพ่ไวรัส No.5 สมัยก่อน อะไรไม่รู้ แกเป็นไวรัสเธอ จันฉันเป็น Bacteria มันไม่มีนัยยะเลย...” (Bacteria, สัมภาษณ์, 14 ตุลาคม 2564)

นักเขียนเริ่มอ่านการ์ตูนวายญี่ปุ่นในวัยเด็ก จึงได้รับอิทธิพลจากวัฒนธรรมวายกลุ่มเล็ก ๆ ที่เริ่มเข้ามาในสังคมสมัยนั้น ซึ่งเป็น “ความชอบและจริตส่วนตัว” นักเขียนชอบอ่านการ์ตูนวายมากกว่าการ์ตูนชายหญิง “...ไล่อ่านจนไปเจออยู่เรื่องหนึ่ง ทำไมนางเอกมันเป็นผู้ชาย เราถึงขึ้นเดินไปถามพี่ชายเลยนะ ว่าทำไมอะ ทำไมเขาไม่ใช่ผู้หญิง เขาก็อ้อ ๆ อึ้ง ๆ เขาก็ตอบไม่ได้สมัยนั้นมันเหมือนวัฒนธรรมบอยส์เลิฟมันเข้ามาแบบเล็กมาก ๆ พี่ชายเขาก็บอกว่าไม่รู้ เขาอาจจะไม่มีเพศก็ได้เนอะ” (Bacteria, สัมภาษณ์, 14 ตุลาคม 2564)

เริ่มต้นเขียนนิยายวายเนื่องจากเพื่อนชักชวนเข้ากลุ่มการ์ตูนวาย ทำให้รู้จักคนในแวดวงเดียวกันและได้รับการหล่อหลอมจากรุ่นพี่ในกลุ่มว่าต้องเขียนนิยายด้วยตนเอง “เพื่อนชวนเข้ากลุ่มเกี่ยวกับการ์ตูนวายคะ พวกพี่ ๆ เขาจะวาดการ์ตูนเอง แล้วให้เราไปซีร็อกซ์ แล้วเขียนด้วยมือเป็นนิยาย ทุกอาทิตย์ที่เราไปเจอกัน ใครอยากอ่านต่อก็ไปซีร็อกซ์เพื่อเก็บเป็นเล่ม ๆ เราโตมากับวัฒนธรรมแบบนี้ พวกพี่ ๆ เขาหล่อหลอมมาว่าต้องเขียนนิยาย” (Bacteria, สัมภาษณ์, 14 ตุลาคม 2564) เป็นจุดเริ่มต้นในการเขียนนิยายวายจนกระทั่งเข้าสู่วัยทำงาน ยังเขียนต่อเนื่องเรื่อยมาจนปัจจุบัน เนื่องจากความชอบส่วนตัวและใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

แรงบันดาลใจวัยเด็ก คือ การอ่านนิยายของนักเขียนรุ่นก่อน เป็นจุดเริ่มต้นที่ทำให้รักเขียนค้นพบแนวนิยายที่ชอบ ซึ่งมีอิทธิพลต่องานเขียนของ Bacteria ในเวลาต่อมา “นี่คือจุดเริ่มต้นว่า ถ้าฉันจะเขียนงาน ฉันอยากจะเขียนแบบนี้ แบบพนมเทียน แบบทมยันตี ฉะนั้น งานสมัยก่อนพี่จะสไตล์นี้เยอะมาก มันจะไม่มีสไตล์เป็นของตัวเอง แต่พอเขียนไปเรื่อย ๆ เราจะไม่ได้อ่านงานของเขาแล้ว มันจะกลายมาเป็นสไตล์ของเราเอง มันปรับมาเป็นงานของตัวเอง” (Bacteria, สัมภาษณ์, 14 ตุลาคม 2564)

นิยายทุกเรื่องที่เขียนคือ Yaoi โดยเล่มแรกที่ออกกับสำนักพิมพ์ คือ เรื่อง “เลือนตะวัน” เริ่มต้นจากเพื่อนที่ชอบ Yaoi เหมือนกัน ต้องการเปิดสำนักพิมพ์ที่สามารถผลิตงาน Yaoi ออกมาในรูปแบบ “ตลาดบนดิน” เหมือนกับวรรณกรรมกระแสหลักทั่วไปที่สามารถวางขายตามร้านหนังสือได้ “เล่มแรกที่ออกเป็นหนังสือ คือ เลือนตะวัน เพื่อนพี่จะเปิดสำนักพิมพ์ สมัยก่อนสำนักพิมพ์แนววายจะไม่ได้วางขายบนดิน จะเป็นใต้ดินที่รู้จักกันเองว่าร้านไหนจะวางขาย เพื่อนพี่คิดว่า ทำไมเราจะวางบนดินบ้างไม่ได้ ก็เลยมาถามพี่...” (Bacteria, สัมภาษณ์, 14 ตุลาคม 2564) แม้ช่วงเวลานั้นไม่เป็นที่นิยม แต่สามารถเปิดตลาดนิยายวายบนดินได้สำเร็จ ทำให้ผู้บริโภคสามารถเข้าถึงง่ายขึ้นได้ความแปลกใหม่ และดึงดูดผู้บริโภคกลุ่มอื่น

นิทานพันดาวกลายมาเป็นซีรีส์วายยอดนิยม เนื่องจากเป็นนิยายวายที่ได้รับความนิยมจากผู้บริโภค มียอดจำหน่ายสูงและถูกกล่าวถึงมากมายในโซเชียล ทำให้มีผู้อ่านเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ จึงมีบริษัทมาติดต่อขอซื้อลิขสิทธิ์นำไปสร้างซีรีส์ โดยนักเขียนให้ความสำคัญกับคุณภาพมากกว่าผลตอบแทน “ก่อนแกรมมีจะเอาพันดาวไป คือ พันดาวดังอยู่แล้วนะ หมายถึงว่า ไม่น่าเชื่อว่าทั้งยอดพิมพ์ ยอดขายจะเยอะ คือองมาก มีคนพูดถึงในทวิตเยอะ ตามมาซื้อเยอะ...แล้วพี่เคยพูดเล่น ๆ กับเพื่อนว่า ถ้าจะมีใครเอาพันดาวไปทำ ไม่ GTH ก็แกรมมี ไม่งั้นก็ไม่ต้องทำ คือเราก็หวังของเราอยู่แล้วด้วย เราชู่ว่าค่าใช้จ่ายในการสร้างมันต้องเยอะมาก แล้วมันผู้ใหญ่นานนี้ Meaning ลึกซึ้งมาก

ในมิติของตัวละคร สมัยนั้นช่องใหญ่เขาไม่มาอยู่ด้วยอยู่แล้ว เขาไม่มาอยู่แนววาย หลังจากนั้นแกรมีก็ติดต่อมาจริง ๆ” (Bacteria, สัมภาษณ์, 14 ตุลาคม 2564)

จุดมุ่งหมายในปัจจุบัน คือ เขียนนิยายวายเพื่อความบันเทิง สอดแทรกความรู้และแง่คิดต่าง ๆ เพื่อยกระดับจิตใจผู้อ่าน “...อยากให้คนอ่าน ๆ แล้วได้อะไรกลับไป นอกจากความบันเทิง นอกจากความฟิน นิยายวายมันสามารถใส่อะไรได้มากกว่านั้น พุดง่าย ๆ คือ อยากให้ยกระดับความคิดขึ้นมา” (Bacteria, สัมภาษณ์, 14 ตุลาคม, 2564) จากนักเขียนที่เขียนตามยุคสมัย สังคมประสบการณ์จนเป็นนักเขียนที่ตอบแทนบางอย่างกลับคืนให้ผู้อ่าน “...ถ้าเกิดว่าเราเขียนอะไรแล้วคนอ่านเขาได้ความรู้ หรือว่าทำอะไรได้ในนิยายของเรา แล้วมันเป็นอะไรที่ใช้ข้อมูลได้จริง ถ่ายทอดออกไปให้มันสนุกด้วย ได้ความรู้ด้วย ควบคู่กันไป ตอนนี้พีก็จะยึดอย่างนี้ จากนักเขียนที่เขียนตามยุคสมัย จนสังคมประสบการณ์เรามาเรื่อย ๆ จนเป็นนักเขียนที่ให้อะไรกลับไปให้ผู้อ่านมากขึ้นก็เลยให้ความรู้” (Bacteria, สัมภาษณ์, 14 ตุลาคม, 2564)

5.2 มุมมองของนักเขียนที่มีต่อความหลากหลายทางเพศ

การศึกษาพบว่า นักเขียนมีทัศนะหรือมุมมองต่อความหลากหลายทางเพศในเชิงบวกและสอดแทรกทัศนะเหล่านั้นในผลงาน โดยนำเสนอเป็น 5 ประเด็น ดังนี้

1. ประเด็นความรักของกลุ่มชายรักชาย พบว่า ประการแรก ชายรักชายเป็นเรื่องปกติสามารถเกิดขึ้นได้กับทุกคน โดยไม่คำนึงถึงเรื่องเพศ ประการที่สอง ความรักและความรู้สึกสำคัญมากกว่าความสัมพันธ์ทางเพศ และประการที่สาม รูปแบบความรักเป็นเชิงอุดมคติ จบแบบสุขนิยม แม้ว่าในสังคมจริงอาจไม่ได้อุดมคติเช่นในนิยาย “...เขาจะดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างปกติ ในสังคมจริง ๆ มันอาจจะไม่อุดมคติขนาดนี้ แต่ในขณะที่พีเขียนนิยาย ในความคิดของนักเขียนที่ต้องการให้ทุกอย่างมันดูธรรมดา มันเป็นการยอมรับของเพศ ได้หมด มีทุกเพศ ไม่ได้มองว่า คุณมีรสนิยมนี้ คุณเป็นเกย์ดำในสังคม” (Bacteria, สัมภาษณ์, 14 ตุลาคม 2564) สอดคล้องกับเนื้อเรื่องในนิยายวายทั้ง 3 เรื่อง พบว่า ความรักรูปแบบนี้เกิดขึ้นได้กับทุกคน ทุกยุคสมัย และหลากหลายอาชีพ เช่น ทหาร-นักศึกษา/ครูอาสา เจ้าหน้าที่ศาล-ตำรวจ แม้กระทั่งความรักของต่างเผ่าพันธุ์ระหว่างพญานาค-มนุษย์ (อาชีพแพทย์) ความรักจึงเกิดขึ้นได้โดยไม่คำนึงถึงเรื่องเพศ ดังที่ “วาริช” ตัวละครนายเอกใคร่ครวญกับตนเองว่า “เขาเองก็ไม่คิดไม่ฝันเหมือนกันว่า จะสามารถทั้งเรื่องเพศสภาพที่ได้รับการปลูกฝังมาทั้งชีวิต เพื่อเหลือเพียงหัวใจรักสำหรับใคร่ผู้หนึ่งได้ถึงขนาดนี้...” (ปวงนาคบาท, 2562, น.323)

ส่วนความสัมพันธ์ทางเพศในนิยายวายทั้ง 3 เรื่อง มักเกิดขึ้นเมื่อพระเอกนายเอกรักกันแล้ว เมื่อเทียบกับเนื้อหาทั้งหมด พบว่า ฉากความสัมพันธ์ทางเพศมีประมาณ 10-20% ของเนื้อเรื่อง เนื่องจากนักเขียนไม่ถนัดและให้ความสำคัญกับความรักความรู้สึกของตัวละครเป็นหลัก “เวลาเรา คตินิยาย ไม่ได้คิดว่ามันจะต้องมาพัวพัน Rate 18+ กันในเรื่อง ไม่ได้คิดไปในทางนั้น แต่ถ้าจะต้องมี เราก็มานั่งคิดแล้วว่ายังไงดี ให้มันสมเหตุสมผลในการที่จะมาอะไรกันบนเตียง มันจะต้องผ่านอะไร มาบ้าง ต้องคิดว่าเราจะเอาฉากนี้ไปแทรกตรงไหน จริง ๆ ไม่เห็นด้วยที่ว่าถ้าเขียนนิยายวายจะต้อง แทรกฉาก Rate อะไรอย่างนี้ แต่ถ้าถามว่าจะขายตลาดมันก็จำเป็นต้องใส่...” (Bacteria, สัมภาษณ์, 14 ตุลาคม 2564)

2. ประเด็นเชิงอำนาจและบทบาททางเพศของตัวละครชายรักชาย พบว่า ผลิตซ้ำบทบาททางเพศแบบชายหญิง ไม่สลับบทบาท เพราะเขียนแบบนิยายวาย คือ การแทนตัวละครนายเอก (ผู้ชาย) สวมบทบาทแทนตัวนางเอก (ผู้หญิง) อีกทั้ง ผู้หญิงเป็นผู้สร้างวัฒนธรรมวายเป็นขึ้นมา ไม่ใช่เกย์ “ต้องแยกคำว่านิยายวายกับนิยายเกย์นะ นิยายวาย ด้วยชนบแท้ ๆ ของเขา มันคือการให้ตัวละครที่เป็นฝ่ายนางเอกเปลี่ยนเป็นผู้ชาย เขาก็เลยใช้คำว่านายเอกเท่านั้นเอง คนที่คิดพวกนี้ขึ้นมาไม่ใช่เกย์ นะ แต่ว่าเป็นผู้หญิง...” (Bacteria, สัมภาษณ์, 14 ตุลาคม 2564) ซีรีส์วายจึงมีความเป็นละครชายหญิงและมีชนบแบบชายหญิงมากกว่าซีรีส์เกย์ นักเขียนชอบให้เป็นแนวชายรักชายในแบบนิยายวาย และชอบให้อุปนิสัยของตัวละครนายเอกค่อนข้างโผงผาง มีความเป็นชาย ไม่อ่อนแอ “ซีรีส์วายจะมีความเป็นละครชายหญิงมากกว่า มีชนบของชายหญิงกว่า แค่เปลี่ยนตัวละครผู้หญิงเป็นผู้ชาย ฉะนั้น สำหรับพินิยายวายถ้ามันยังเป็นชนบที่เปลี่ยนจากผู้หญิงเป็นผู้ชาย ใน Character ที่เราชอบ ที่ไม่อ่อนแอ เราอยากได้ Character ที่มันโผงผางแบบผู้ชาย เราก็เลยชอบให้มันเป็นชายรักชาย... มันต้องแยกนิยายเกย์ นิยายวาย ซีรีส์เกย์ ซีรีส์วาย...” (Bacteria, สัมภาษณ์, 14 ตุลาคม 2564) สอดคล้องกับตัวละครพระเอกนายเอกในเรื่อง มีบทบาททางเพศค่อนข้างตายตัวแน่นอน ไม่สลับ พระเอกเป็นฝ่ายรุก นายเอกเป็นฝ่ายรับ คล้ายการแสดงอำนาจเหนือของบทบาททางเพศระหว่างชายหญิง แต่ไม่พบความรุนแรงทางเพศ อีกทั้ง ความต้องการทางเพศบางครั้งฝ่ายรับ (นายเอก) เป็นผู้แสดงออกถึงความต้องการและเชิญชวนก่อน เช่น ตัวละครอินทุในบุพผิตยา

ส่วนการระบุอัตลักษณ์ทางเพศว่าเป็น “เกย์” หรือ “ไม่ระบุอัตลักษณ์” สิ่งเหล่านี้ไม่ได้เป็น ปัญหาและไม่ใช่อุปสรรคหลักในการเขียนนิยายวาย ขึ้นอยู่กับโครงเรื่อง หากต้องการเขียนให้มีความสมจริงในสังคมปัจจุบันก็สามารถระบุว่าเป็นเกย์ได้ ส่วนตัวนักเขียนไม่ได้หลีกเลี่ยงคำนี้ “...พี่ก็เลยไม่ได้ใส่ เพราะมันคือคำทับศัพท์ แปลเป็นไทยก็คือรักเพศเดียวกัน ก็เลยเลือกจะใช้คำภาษาไทย

มากกว่า มันเป็นสไตล์การเขียนงาน” (Bacteria, สัมภาษณ์, 16 ธันวาคม 2564) สอดคล้องกับตัวละครพระเอกนายเอก ส่วนใหญ่ไม่ระบุอัตลักษณ์ทางเพศว่าเป็นแบบใดแม้รู้ว่าตนเองรักเพศเดียวกันแล้วก็ตาม หากแต่มีเพศสรีระเป็นชายมาแต่กำเนิด

3. ประเด็นครอบครัวและคนรอบข้างของตัวละครชายรักชาย พบว่า ครอบครัวและคนรอบข้างสามารถยอมรับคนรักเพศเดียวกันได้ อาทิ เรื่องนิทานพันดาว พ่อของนายเอก “เจียร์” กล่าวกับภรรยาของตนเรื่องความรักของลูกว่า “...ชีวิตใหม่ที่ลูกได้รับมา ก็ให้เขาเลือกที่จะใช้มันด้วยตนเองเถอะนะ เพราะปาฏิหาริย์มันมักจะเกิดขึ้นแค่คนเดียว” (2559, น.360) เรื่องบ่วงนาคราศ (2562) พระเอกนายเอกใช้ชีวิตคู่โดยสามารถจัดงานแต่งงานได้ ครอบครัวและคนรอบข้างมีความยินดีกับความรักของทั้งสอง ส่วนเรื่องบุพผิน เล่ม 2 (2563) มีพิธีรับขวัญจากคนในครอบครัว ถือเป็นสัญลักษณ์แห่งการยอมรับว่าลูกชายของตนรักเพศเดียวกัน สอดคล้องกับมุมมองของนักเขียนครอบครัวไม่สามารถบังคับความรู้สึกและรสนิยมทางเพศของลูกได้ “...เราไม่สามารถไปจำกัดเขาได้ อาจบอกให้ลูกเรียนอะไรก็ได้ แต่บอกให้ลูกรักใคร่ไม่ได้นะ เขาสามารถวางแผนได้ว่าลูกต้องเรียนอะไร ให้คำปรึกษาลูกได้ แต่ไม่ใช่เรื่องความรัก โดยเฉพาะเรื่องของรสนิยม” (Bacteria, สัมภาษณ์, 14 ตุลาคม 2564) อีกทั้ง นิยายที่เกี่ยวกับคนรักเพศเดียวกันในสังคมนิยมเขียนประเด็นความขัดแย้งในครอบครัว นักเขียนจึงอยากนำเสนอมุมมองที่แตกต่างจากเรื่องอื่น และคนรอบข้างของนักเขียนที่เป็นกลุ่มรักเพศเดียวกันไม่ได้มีปัญหาในประเด็นนี้ “อยากให้ดูอีกด้านหนึ่งว่า คนที่เป็นเพศที่สามหรือรักชอบเพศเดียวกัน ก็ไม่ใช่ทุกคนที่จะผ่านความ Drama ในชีวิตนะ...” (Bacteria, สัมภาษณ์, 14 ตุลาคม 2564)

4. ประเด็นทัศนะเชิงสังคมในนิยาย พบว่า นักเขียนนิยายวายและตัวบทนิยายวายแสดงจุดยืนชัดเจนในการสนับสนุนความเท่าเทียมทางเพศ การเลือกเขียนนิยายวายเป็นการแสดงออกอย่างชัดเจนว่า มุมมองของนักเขียน คือ การรักชอบเพศเดียวกันเป็นเครื่องปกติในสังคม สอดคล้องกับตัวบทนิยายวาย ตัวละครชายรักชายในเรื่องสามารถรักกันได้เหมือนชายหญิงในสังคมจริง พระเอกนายเอกให้เกียรติในการแสดงออกทางความคิดหรือเสรีภาพด้านอื่น ๆ โดยไม่มีการใช้ความรุนแรง “พี่ว่ามันออกมาจากพื้นฐานการเขียนของพี่อยู่แล้วนะ ถ้าพี่เขียนให้ทุกตัวละครมันมีความเท่าเทียมกันในเรื่องเพศ ในนิยาย อันนี้ มันน่าจะบ่งบอกได้แล้วว่านักเขียนคนนี้ได้ให้ความสำคัญว่าการรักชอบเพศเดียวกันมันเป็นเรื่องแปลกประหลาดในสังคม” (Bacteria, สัมภาษณ์, 14 ตุลาคม 2564) นอกจากนี้ สังคมเปิดรับความหลากหลายทางเพศมากขึ้น แต่ไม่ได้ยอมรับอย่างแท้จริงดังสอดแทรกในบุพผิน เล่ม 2 “...ในอีกสองร้อยกว่าปีข้างหน้าที่ดินฉันใช้ชีวิตอยู่ แม้จะค่อนข้างเปิด

กว้างเรื่องสิทธิมนุษยชนมากขึ้นแล้ว แต่คนที่รักขอบเขตเดียวกันก็ยังรักขอบกันอย่างเปิดเผยมาก นักไม่ได้ เพราะครอบครัวและสังคมก็ยังไม่ได้ยอมรับอย่างแท้จริง...” (2563 น.213) ฉะนั้น ยุคสมัย ปัจจุบัน ในความคิดคนรุ่นใหม่ มีผู้อ่านนิยายวายมากขึ้น บางคนอ่านแล้วก็รู้สึกอยากสนับสนุนความเท่าเทียมในสังคม “รู้สึกว่าย่านนี้คนรุ่นใหม่ เขามาอ่านวายอ่านอะไรมากขึ้น เด็กเขาก็จะมีความคิดว่าเขาอยากจะทำสนับสนุนสิ่งเหล่านี้ให้มันเป็นจริงได้ในยุคของเขา...สิ่งที่เรียกร้องแล้วมันเป็นสิ่งที่พัฒนา แล้วมันดีเกี่ยวกับสังคม ก็นำเสนอสนับสนุน รู้สึกว่าดีแล้วที่มันเปิดกว้างมากขึ้น แต่ถ้าถามว่า 100% ไหม ก็ยังไม่นะ รู้สึกว่ามีหลายคนที่ยังต้องเก็บไว้ ไม่บอกใคร เพราะว่าสังคม ถึงจะบอกว่ายอมรับ เปิดกว้างมากขึ้น แต่มันก็ไม่ 100%” (Bacteria, สัมภาษณ์, 14 ตุลาคม 2564)

ฉะนั้น นักเขียนจึงส่งเสริมและสนับสนุนเรื่องกฎหมายสมรสเท่าเทียมและการใช้ชีวิตคู่ของคนรักเพศเดียวกันและกลุ่มคนหลากหลายทางเพศอื่น ๆ “อย่างเช่น คุณครูอย่างนี้ วันหนึ่งมีพ่อแม่ที่เป็นชายทั้งคู่นำลูกมาเข้าเรียน โดยที่เขาได้รับลูกมาอย่างถูกต้อง...ถ้ามันมีกฎหมายอันนี้รองรับ สังคมก็จะยอมรับขึ้นเรื่อย ๆ เอง ว่าเขาแต่งงานกันอย่างถูกต้องนะ ไม่ว่าใครก็เป็นพ่อแม่ผู้ปกครองของเด็ก คนนี้ได้ทั้งนั้น มันพัฒนาไปในทางที่ดีขึ้น แล้วสังคมก็จะรู้สึกว่ายอมรับในสากลมากขึ้น ไม่ใช่แค่กลุ่มเล็ก ๆ มันเหมือนถูกยอมรับแบบเป็นประเทศ สังคมมันใหญ่ขึ้น อย่างนี้ค่ะ พี่ว่ามันดีนะ” (Bacteria, สัมภาษณ์, 14 ตุลาคม 2564)

5. ประเด็นทัศนะของผู้เขียนเกี่ยวกับตัวละครเพศหญิง พบว่า ผู้หญิงเป็นเพศที่มีเกียรติ มีศักดิ์ศรี ไม่ใช่ตัวร้าย ส่วนใหญ่มีบทบาทหลักเป็นตัวละครสนับสนุนเนื้อเรื่อง แต่ไม่ใช่บทที่ขับเคลื่อนความสัมพันธ์ของตัวละครชายรักชาย “พูดง่าย ๆ ผู้หญิงจะมีบทบาท Support เป็นหลัก แต่มันจะไม่ใช่ว่าขับเคลื่อนความสัมพันธ์ของตัวละครหลัก เป็นบท Support อาจจะเป็นเพื่อน เป็นน้องสาว เป็นพี่สาว อะไรอย่างนี้ คือ สมัยก่อนพี่อาจคิดว่าไม่อยากจะให้มีผู้หญิงเข้ามาเกี่ยวข้องเลย แต่พอมาเป็นยุคใหม่ ๆ อย่างสองเรื่องที่เพิ่งเขียนให้สำนักพิมพ์อื่นล่าสุด ผู้หญิงก็เด่น ผู้หญิงเด่นมาก แต่มันเด่นในบทที่ดีอะ พี่ไม่ดูถูกผู้หญิง” (Bacteria, สัมภาษณ์, 14 ตุลาคม 2564) สอดคล้องกับตัวละครหญิงในนิยายวายทั้งสามเรื่อง “รัชนิ” “แม่แก้ว” “แม่นวล” และ “ทอฝัน” มีบทบาทสนับสนุนให้เนื้อเรื่องดำเนินต่อไป ทำให้ความสัมพันธ์ของตัวละครเอกพลิกผันมีความเป็นเหตุเป็นผลมากขึ้น

6. สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

นักเขียนมีมุมมองเรื่องความหลากหลายทางเพศในเชิงบวก โดยมองถึงความเท่าเทียมและสิทธิในการเลือกที่จะรัก แต่ชนบทการเขียนนิยายแนวยาวยังมีอิทธิพลต่อการสร้างสรรค์ผลงาน ฉะนั้น บทบาททางเพศของตัวละครชายรักชายยังคงอยู่ในความสัมพันธ์แบบปิตาธิปไตย และยังมีทัศนคติว่าการยอมรับของสังคมนั้นยังไม่แท้จริง

6.1 อภิปรายผลการวิจัย

ทัศนคติหรือมุมมองของนักเขียนที่มีต่อความรักของคนรักเพศเดียวกัน คือ เป็นเรื่องปกติ สามารถเกิดขึ้นได้กับทุกคน โดยไม่คำนึงถึงเรื่องเพศ มีลักษณะเป็นควีร์ (Queer) และถ่ายทอดความควีร์นั้น ในนิยายยาวโดยตัวละครชายรักชายมีการแสดงออกทางเพศที่ลื่นไหลไปมาระหว่างความเป็นชายและความเป็นหญิงมากกว่าตัวละครอื่น ๆ โดยเฉพาะตัวละคร “นายเอก” มีความลื่นไหลและโน้มเอียงไปทางความเป็นผู้หญิงสูงกว่าตัวละคร “พระเอก” ทั้งด้านการกระทำ อุปนิสัย บทบาททางเพศสัมพันธ์ และรสนิยมทางเพศที่เปลี่ยนจากบรรทัดฐานรักต่างเพศมารักเพศเดียวกันได้ แสดงให้เห็นถึงระดับแห่งความหลากหลายทางเพศและแถบสีของเพศภาวะ (Kathy and Marke อ้างถึงใน สรร ถวัลย์วงศ์ศรี, 2561) ในมิติความหมายเรื่องเพศที่เปิดกว้าง กำกวม คลุมเครือ คือ ตัวละครพระเอกนายเอกไม่ได้ระบุว่าเป็นเกย์และไม่ได้ระบุอัตลักษณ์ทางเพศแบบอื่น แม้รู้ว่าตนเองมีรสนิยมรักเพศเดียวกัน ลักษณะเช่นนี้สอดคล้องกับซีรีส์วายหลายเรื่องที่ไม่นิยมระบุอัตลักษณ์เกย์อย่างชัดเจน นอกจากนี้ นักเขียนมีมุมมองว่า สามารถระบุว่าเป็นเกย์ได้ โดยอาจขึ้นอยู่กับประเภทของนิยายยาวที่แต่งขึ้น ฉะนั้น การระบุว่าเป็นเกย์ในนิยายยาว แสดงให้เห็นชัดเจนว่าเป็นการสะท้อนความเข้าใจและมุมมองของผู้ประพันธ์ที่เป็นผู้หญิง ซึ่งอาจไม่เหมือนอัตลักษณ์ทางเพศแบบเกย์ในชีวิตจริง สอดคล้องกับ เรื่องราวที่นำเสนอผ่านสื่อบอยส์เลิฟญี่ปุ่น ไม่ใช่การเล่าเรื่องความรักของผู้ชายหรือเกย์ในชีวิตจริงและไม่ได้มุ่งสะท้อนความเป็นจริงทางสังคม ฉะนั้น จึงแยกขาดระหว่าง “ความเป็นจริง” กับ “แฟนตาซี” (McLelland อ้างถึงใน ณัฐชนน คุชฌงทอง และภูวิน บุญยะเวชชิน, 2562)

จากข้างต้น แสดงให้เห็นว่า นักเขียนสามารถประกอบสร้างตัวละครชายรักชายในนิยายยาวได้และอัตลักษณ์ทางเพศไม่มีอิทธิพลต่อความรักของพระเอกนายเอก สิ่งเหล่านี้สะท้อนให้เห็นว่า เพศสามารถประกอบสร้างและผสมผสานโดยมนุษย์ได้ มนุษย์เป็นผู้ออกแบบเพศของตนเองได้ว่าจะเป็นอย่างใดหรือไม่เป็นอย่างใด โดยไม่จำเป็นต้องอยู่บนบรรทัดฐานของรักต่างเพศตามที่สังคมกำหนด ยกย่อง หรือให้คุณค่า เช่นนั้นแล้ว อัตลักษณ์ทางเพศก็ไร้ความหมายหากไม่มีสังคมกำหนดวาทกรรม

เรื่องเพศ สอดคล้องกับหนังสือเรื่อง Bodies that Matter ที่บัตเลอร์เสนอว่า ร่างกายเป็นเรื่องประกอบสร้างทางเพศ เป็นเรื่องของการให้ความหมาย ซึ่งเป็นมิติเรื่องอำนาจเช่นกัน ดังนั้น ความไม่เท่าเทียมทางเพศ ความแตกต่างระหว่างเพศ ความเหลื่อมล้ำทางเพศต่าง ๆ ทั้งหมดมีอยู่ได้เพราะสังคมให้ความหมาย การสลายปัญหาสิ่งเหล่านี้จึงไม่ใช่การเปลี่ยนบทบาทหน้าที่ เช่น เพศหญิงต้องสามารถทำงานแบบเพศชายได้ แต่หากจะสลายการจำแนกเพศหรือความแตกต่างเหล่านี้ต้องสลายอัตลักษณ์ทางเพศหรือเพศภาวะทั้งหมดที่เป็นองค์ประกอบสร้างทางสังคมที่กำหนดให้แต่ละบุคคลหลังจากกำเนิด ฉะนั้น การไม่ยอมแสดงอัตลักษณ์ที่วางอยู่กับเพศตามธรรมชาติที่สังคมกำหนดกฎเกณฑ์ไว้ ถือเป็นการท้าทายสังคมเช่นกัน (อ้างถึงใน จเร สิงห์โกวินท์, 2559)

ตัวละครนายเอก นักเขียนนิยายเขียนในบุคลิกและอุปนิสัย “มีความแมน” ไม่อ่อนแอ มีความโผงผางแบบผู้ชาย การนำเสนอบุคลิกแบบสมชายของนายเอกเช่นนี้สอดคล้องกับ ตัวละคร “อาทิตย์” นายเอกนิยายวายเรื่อง Sotus พี่ว้ากตัวร้ายกับนายปีหนึ่ง คือ ในความเป็นตัวแทนของเพศหญิง ยังแฝงค่านิยมแบบเกย์ปัจจุบันอยู่ คือ ไม่ออกสาว ไม่มีกิริยาแบบผู้หญิง เพราะรสนิยมของเกย์และผู้อ่านนิยายวายส่วนใหญ่ไม่ชอบกะเทยหรือเกย์ออกสาว ตัวละครนายเอกจึงมีภาพของความเป็นชายที่ผสมผสานระหว่างชายกับหญิง (อนุชา พิมศักดิ์ และโสภี อุ้นทะยา, 2560) ความผสมผสานระหว่างความเป็นหญิงความเป็นชายและไม่ได้ปิดกั้นเรื่องเพศภาวะแบบตายตัวเช่นนี้จึงมีความเควียร์ เพศวิถีของตัวละครชายรักชายในนิยายวายจึงเป็นเรื่องที่เปลี่ยนแปลงง่าย ไม่มีขอบเขต ไม่คงที่แน่นอน ลื่นไหลไปมา เนื่องจากการแสดงออกซึ่งเพศวิถีของมนุษย์นั้นมีความหลากหลาย (Eve Kosofsky Sedgwick อ้างถึงใน อารยา สุขสม, 2559) อีกทั้ง มีความลื่นไหลออกนอกพื้นที่ทางวัฒนธรรมวาย ซึ่งถือเป็นกลุ่มหลักของพื้นที่ชุมชนทางวัฒนธรรมดังกล่าว โดยคนในสังคมที่มีรสนิยมทางเพศอื่น ๆ สามารถเข้าถึง เข้าใจเนื้อหาในนิยายวายได้ แม้ว่าจะไม่เคยบริโภคงานประเภทนี้มาก่อนก็ตาม

การศึกษาครั้งนี้ยังต่อยอดข้อมูลการศึกษาที่ผ่านมาให้นักแน่นยิ่งขึ้น ในประเด็นนิยายวายผลิตซ้ำบทบาททางเพศแบบรักต่างเพศตายตัว ไม่ลื่นไหล ไม่เปลี่ยนแปลง การประกอบสร้างตัวละครอย่างชัดเจนทางเพศสถานะเช่นนี้จึงเป็นสูตรตายตัวทางวรรณกรรมวาย แฝงไว้ซึ่งการแสดงอำนาจทางเพศในรูปแบบชายหญิง แม้จะเป็นการนำเสนอความรักความสัมพันธ์ในรูปแบบผู้ชายกับผู้ชายก็ตาม แต่อำนาจในเรื่องเพศยังคงอยู่ โดยฝ่ายใช้อำนาจ คือ พระเอก ฝ่ายถูกกระทำ คือ นายเอก อีกทั้งตัวละครพระเอกส่วนใหญ่สามารถดูแลปกป้องนายเอกได้ สอดคล้องกับเมื่อวิเคราะห์ด้วยภาษา พบว่า การประกอบสร้างความเป็นนิยายวายยังคงยึดอยู่บนฐานอุดมคติแบบ

รักต่างเพศ รูปแบบความสัมพันธ์ทั้งหมดยังคงถูกกดทับด้วยอุดมการณ์ชายเป็นใหญ่ ยังคงให้บทบาทเพศชายเป็นผู้ปกป้อง มีอำนาจเหนือ แม้จะเป็นการนำเสนอความรักภายใต้แนวคิดแบบเพศนอกรอบที่พยายามสลایความเป็นเพศแบบปิตาธิปไตยก็ตาม (อนุชา พิมศักดิ์ และโสภี อุ่นทะยา, 2560)

แม้บทบาททางเพศคงเดิมและไม่ได้สลายระบอบปิตาธิปไตย แต่ผู้วิจัยเห็นว่าความเข้มข้นของ “ความเป็นชาย” ในงานประเภท Yaoi เจือจางลง ไม่ได้เข้มข้นเท่าความเป็นชายตามค่านิยมกระแสหลักของสังคม เนื่องจาก พระเอกนายเอกในนิยายวายสามารถโน้มเอียงมารักเพศเดียวกันได้ อ่อนแอและร้องไห้ได้ ไม่ได้ปฏิบัติตามที่สังคมคาดหวังเสมอไป สอดคล้องกับ “มีผู้ชายไม่มากนักที่บรรลุถึงบรรทัดฐานของความเป็นชายที่สังคมคาดหวัง” (Connell อ้างถึงใน ศิวรัฐ หาญพานิช, 2559, น.3) แม้ผู้ชายที่เข้มแข็งสมชายชาตรีจะได้รับการยกย่องให้เกียรติ แต่ต้องไม่ลืมว่ายังมีความเป็นชายที่อ่อนแอ อ่อนไหว อ่อนโยน อยู่ในสังคม และคนเหล่านี้มีสิทธิเท่าเทียมที่จะดำเนินชีวิตและวิถีความเป็นชายในแบบที่เขาเลือก (ศิวรัฐ หาญพานิช, 2559) ความเข้มข้นของความเป็นชายในงานประเภท Yaoi ที่ลดหลั่นลง สอดคล้องกับทฤษฎีเคียร์รีในประเด็นที่ว่า คลื่นคลายความเข้มข้นของความเป็นชายและความเป็นหญิงที่แยกจากกันชัดเจนให้เจือจางลง ปลดปล่อยให้ทั้งเพศวิถีและอัตลักษณ์ทางเพศเปิดกว้างและไม่ตายตัว (Grosz, Mock, Smith อ้างถึงใน ดิณณภพ สันสมบุรณ์ทอง, 2557)

ในงานประเภท Yaoi ตัวละครเพศหญิงสามารถถูกยกย่องและให้คุณค่าได้ แม้เนื้อเรื่องหลักเป็นความรักของชายรักชายก็ตาม โดยตัวละครหญิงเป็นตัวละครสนับสนุนและมีบทบาทที่ดี ได้แก่ ส่งเสริมความรักของพระเอกนายเอก สร้างความเป็นเหตุเป็นผลให้เนื้อเรื่อง ตัวละครหญิงจึงเป็นเพศที่มีเกียรติ มีศักดิ์ศรี ไม่ใช่ตัวร้ายเสมอไปในนิยายวาย สอดคล้องกับการศึกษาของนุชนาภรณ์ สมญาติ (2561) โดยศึกษาในมิติชีรีส์วาย กล่าวว่า เนื่องจากชีรีส์วายมีจุดขายคือความรักระหว่างผู้ชายกับผู้ชาย บทบาทผู้หญิงจึงไม่เด่นมากเท่าผู้ชาย ผู้หญิงในชีรีส์วายปรากฏใน 2 ลักษณะ คือ ดี และร้าย โดยไม่ว่าจะเป็นฝ่ายดีหรือร้ายก็มักจะเป็นตัวแปรสำคัญที่ทำให้ความรักของพระเอกนายเอกพัฒนามากขึ้นหรือแย่ลงก็ได้ ผู้หญิงในบทบาทที่ดีหรือบผู้ช่วย เช่น สนับสนุนความรักของพระเอกนายเอกให้ราบรื่น ตัวละครนี้อาจเป็นเพื่อน รุ่นน้อง รุ่นพี่ กล่าวได้ว่า ผู้หญิงที่มีบทบาทคอยสนับสนุนความรักของพระเอกนายเอกเปรียบเสมือนตัวแทนของกลุ่มคนดู ที่ส่วนมากเป็นสาววาย และยังเป็นการสร้างสีสันให้เนื้อเรื่องอีกด้วย

ตัวละครชายรักชายมีความเท่าเทียมทางเพศ หมายถึง สิทธิทางเพศและความเท่าเทียมด้านสิทธิเสรีภาพอื่น ๆ อันไม่เกี่ยวเนื่องกับบทบาททางเพศที่เป็นสูตรตายตัวของชนบวช ได้แก่ เสรีภาพด้านความคิด การเลือกคู่ครอง การแสดงออกด้านรสนิยมทางเพศ ซึ่งครอบครัวและคนรอบข้างสามารถยอมรับรสนิยมทางเพศของคนรักเพศเดียวกันได้ โดยให้อิสระและเคารพในการตัดสินใจในการเลือกคู่ครอง แม้ว่าจะอยู่นอกเหนือขอบความรักในรูปแบบที่สังคมกำหนด นอกจากนี้ พระเอกนายเอกในสถานะ “คนรัก” ให้เกียรติกันและกันในการใช้ชีวิตร่วม เช่น การแสดงความคิดเห็น การแบ่งปันความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ โดยไม่ได้ใช้ความรุนแรงหรือบังคับให้อีกฝ่ายมีความคิดเช่นเดียวกับตน สอดคล้องกับหลักการยอร์กยาكاتา หลักการนี้ชี้ให้เห็นว่าการเคารพสิทธิทางเพศ วิถีทางเพศ และอัตลักษณ์ทางเพศมีความสำคัญอย่างยิ่งในการสร้างหลักประกันความเสมอภาคระหว่างชายหญิงและบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ เนื้อหาส่วนหนึ่งกล่าวถึงสิทธิต่าง ๆ อาทิ สิทธิในการดำรงชีวิต สิทธิที่จะมีอิสระจากการถูกกลั่นแกล้งเสรีภาพโดยผลการสิทธิในเสรีภาพแห่งความเห็นและการแสดงออก สิทธิในเสรีภาพแห่งความคิด สิทธิที่จะสร้างครอบครัว ฯลฯ (อำนาจ มงคลสืบสกุล, 2561) อีกทั้ง ทักษะด้านบวกที่นักเขียนมีต่อกลุ่มคนรักเพศเดียวกันในชีวิตจริง คือ มองว่าคนรักเพศเดียวกันคือ “ความปกติ” ในสังคม คนกลุ่มนี้ไม่ได้แปลกแยกไม่แตกต่างจากคนกลุ่มอื่น ดังนั้น จึงเลือกนำเสนอความปกตินี้ในนิยายวายเช่นเดียวกัน จึงไม่นำเสนอด้านที่คนอื่นอาจคิดว่า “ไม่ปกติ” หรือด้านที่เป็นปัญหา เช่น การไม่ยอมรับตัวตน ครอบครัวไม่ยอมรับ คนรอบข้างไม่ยอมรับ ฯลฯ แต่เลือกนำเสนอในด้านส่งเสริม ฉะนั้น กลุ่มผู้บริโภคหลักหรือคนกลุ่มอื่นในสังคมที่ได้่านนิยายวายจะพึงตระหนักได้เองว่า มีคนกลุ่มนี้อยู่ในสังคมและมองว่าเป็นเรื่องปกติในที่สุด

สังคมในนิยายวายเป็นภาพสะท้อนสังคมจริงในปัจจุบัน คือ การเปิดรับความหลากหลายทางเพศ แต่ไม่ได้ยอมรับอย่างแท้จริง เช่น ไม่มีกฎหมายรองรับกลุ่มคนหลากหลายทางเพศ สอดคล้องกับมุมมองของคทาวุธ ครั่งพิบูลย์ ที่กล่าวว่าสังคมไทยยอมรับกลุ่มเพศทางเลือกแบบมีเงื่อนไข เพราะยังปิดกั้นและไม่ยอมรับคนกลุ่มนี้อย่างเต็มที่ เช่น LGBT ในสังคมไทยไม่ได้ถูกรองรับด้วยกฎหมายหรือนโยบายในความเป็นเพศอย่างถูกต้องเหมือนต่างประเทศ ซึ่งความสำเร็จของการเปลี่ยนแปลงในประเทศอื่น คือ 1) มีคนกลุ่มนี้เข้าไปอยู่ในกลุ่มที่สามารถเปลี่ยนแปลงนโยบาย 2) LGBT ต้องไม่เพิกเฉย และเชื่อว่าสิ่งที่ตนเองถูกเลือกปฏิบัติและพบเจอกับอคติทางเพศนั้นสามารถแก้ไขและใช้กลไกสิทธิมนุษยชนได้ และ 3) ทำให้คนในสังคมตระหนักว่าสิ่งเหล่านี้ไม่ใช่เรื่องของคนเฉพาะกลุ่ม แต่เป็นเรื่องที่ต้องให้แรงสนับสนุนและเห็นใจกันและกัน ฉะนั้น แรงสนับสนุน

ของคนที่ไม่ใช่ LGBT จึงสำคัญมาก (2561) สอดคล้องกับมุมมองนักเขียน คือ การเลือกเขียนนิยายวายถือเป็นการแสดงจุดยืนชัดเจนในการสนับสนุนความเท่าเทียมทางเพศ นอกจากนี้ ในสังคมจริงที่ดำรงชีวิตอยู่ นักเขียนได้แสดงทัศนะต่อเรื่องนี้โดยตรงไปตรงมาเช่นเดียวกับที่ให้สัมภาษณ์ เช่น การแสดงความคิดเห็นผ่านทางทวิตเตอร์ @BacteriaNabu เรื่องการสนับสนุนสมรสเท่าเทียม “มันไม่ใช่เรื่องของชาย-หญิงหรือการแต่งงาน มันคือเรื่องความ ‘ความเป็นมนุษย์’ ค่ะ” (2564) นอกจากนี้ นักแสดงและผู้กำกับซีรีส์วายออกมาแสดงความคิดเห็นผ่านช่องทางทวิตเตอร์อย่างต่อเนื่อง ส่วนใหญ่สนับสนุนและแสดงทัศนะเชิงบวกต่อการมีกฎหมายสมรสเท่าเทียม เช่น พิรพัฒน์ วัฒนเศรษสิริ (@Earth_Pirapat) และสหภาพ วงศ์ราษฎร์ (@wixxiws) เป็นนักแสดงนำชายเรื่องนิทานพันดาว รวมถึงณพลชัย ชัยวุฒิ (@backaof) เป็นผู้กำกับซีรีส์วายที่ได้รับความนิยมหลายเรื่อง ได้แก่ นิทานพันดาว, เขามาเซงแม่งข้าง ๆ หลุมผมครับ, เพราะเรา(ยัง)คู่กัน, Dark Blue Kiss จูบสุดท้ายเพื่อนายคนเดียว และแค่เพื่อนครับเพื่อน (2564) สะท้อนให้เห็นว่า กลุ่มคนที่เกี่ยวข้องกับงานประเภท Yaoi อาจเป็นบุคคลในกลุ่ม LGBTQ+ หรือไม่ก็ได้ ทั้งหมดมีส่วนผลักดันให้กลุ่มคนหลากหลายทางเพศมีตัวตนเด่นชัดขึ้นในสังคม สะท้อนให้เห็นว่าการสนับสนุนของกลุ่มคนที่ไม่ใช่ LGBT มีความสำคัญในการสนับสนุนความเท่าเทียมทางเพศให้เกิดขึ้นในสังคม

6.2 ข้อเสนอแนะ

1. กรณีศึกษานี้ ผู้วิจัยออกแบบและใช้ข้อจำกัดกฎเกณฑ์ค่อนข้างมาก จึงคัดเลือกผู้ให้สัมภาษณ์เพียง 1 คน ซึ่งอาจไม่เพียงพอและได้ข้อมูลไม่หลากหลาย การศึกษาอื่น ๆ ควรกระจายการศึกษาจากกลุ่มผู้บริโภคหรือสาววายมาศึกษานักเขียนนิยายวายในมิติอื่นมากขึ้น
2. การศึกษาเป็นเพียงการศึกษาเพียงมิติเดียวเท่านั้น มุ่งนำเสนอองค์ความรู้ใหม่ ๆ ที่หลากหลายมากขึ้น อาจมีข้อคิดเห็นที่แตกต่างและข้อถกเถียงในภายหลัง ซึ่งงานวิจัยนี้ไม่ได้พยายามอธิบายความเป็นจริงทางสังคม เพราะความจริงอาจมีหลากหลายเหลือคณานับ หากแต่มุ่งให้เกิดความรู้ ความคิด ในมิติอื่น ๆ หรือการวิพากษ์ที่หลากหลายมากขึ้นเท่านั้น

กิตติกรรมประกาศ

บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิตของสุนารินทร์ มูลศิริ จากคณะวิทยาการการเรียนรู้และศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

เอกสารอ้างอิง

- คทาฐ ครั่งพิบูลย์. (2561). สังคมไทยยอมรับ LGBT แบบมีเงื่อนไข กำแพงปิดกั้นความหลากหลายทางเพศ ในมุมมองของครูเคท. สืบค้นจาก <https://thematter.co/social/lgbt-inequality-with-krukate/48901>
- จเร สิงห์โกวินท์. (2559). อ่าน “Judith Butler” ว่าด้วยเรื่อง “เพศ” กำหนด “ใคร” หรือ “ใคร” กำหนด “เพศ”. สืบค้นจาก https://www.matichon.co.th/local/news_2712
- ชลาลัย แต่ศิลปสาธิต และณัฐมน วงศ์คม. (2560). จิตวิทยาเบื้องหลังกระแสนิยมนิยายวายในกลุ่มผู้อ่านเพศหญิงชาวไทย. วารสารนิทัศน์ภาษาและการสื่อสาร, 22(32), 125-147.
- ญาณธร เจียรรัตนกุล. (2550). YAOI: การตุ๋นเกย์โดยผู้หญิง เพื่อผู้หญิง
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารจิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร.
- ณัฐชนน ศุภทอง และภูวิน บุญยะเวชชิน. (2562). ซีรีส์วาย: ข้อพิจารณาเบื้องต้นทางสถิติ .
International Journal of East Asian Studies, 23(2), 360-383.
- ติณณภพ สันสมบุรณ์ทอง. (2557). “การเมืองเรื่องคน (ที่ถูกทำให้) ไม่ธรรมดา: มองความเป็นหญิงของนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร ผ่านกรอบเควีย์ร์”. วารสารสังคมศาสตร์, 44(2), 71-90.
- (2560). อัตลักษณ์รวมกลุ่มของสมาชิก “เพจน้อง” ในฐานะญาณ-
วิทยาเควีย์ร์. วารสารสังคมวิทยามานุษยวิทยา, 36(2), 67-88.
- ทวิตเตอร์. (2564). นิทานรักที่คุ้มประทับใจ จะถูกเล่าใหม่อีกครั้ง การันตีคุณภาพจาก รางวัล
BEST LGBTQ+PROGRAMME MADE IN ASIA จากเวที Content Asia Awards 2021.
สืบค้นจาก <https://twitter.com/GMMTV/status/1431828960107716610>
- สืบค้นจาก
<https://twitter.com/NabuBacteria/status/1466653458447028228>
- สืบค้นจาก
https://twitter.com/Earth_Pirapat/status/1466669457367961601
- สืบค้นจาก
<https://twitter.com/wixxiws/status/1466664602519834624>
- สืบค้นจาก
<https://twitter.com/backaof/status/1442707299341012993>

- ทีมงานนิยายเด็กดี. (2563). *พร้อมแล้ว! กับสถิตินิยาย Dek-d 2020 มาดูไปด้วยกันว่า ปีนี้ใครเขียน และนักอ่านมีการใช้งานนิยาย Dek-D อย่างไรกันบ้าง*. สืบค้นจาก <https://www.dek-d.com/writer/56839>
- นรุทธิ์ ศุภวรรธนะกุล. อาจารย์คณะวิทยาการเรีนรู้และศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. (วันที่ 25 เมษายน 2564). สัมภาษณ์.
- นฤพนธ์ ดั้ววิเศษ. (2558). *ทบทวนวิธีการสร้างความรู้/ความจริงเรื่องเพศ*. สืบค้นจาก <https://www.sac.or.th/databases/anthropology-concepts/articles/2>
- นัทธนี ประสานนาม. (2562). *นวนิยายอาโออิของไทย: การศึกษาเชิงวิเคราะห์*. *วารสารวิชาการหอสมุดแห่งชาติ*, 7(2), 16-34.
- นุชณาภรณ์ สมญาติ. (2561). *ชีรีส์วาย (Y): ลักษณะเฉพาะและการนำเสนอความรักของชายรักชาย*. สืบค้นจาก <chromeextension://efaidnbmninnibpcapcglclefindmkaj/viewer.html?pdfurl=http%3A%2F%2Fhs.sru.ac.th%2Fuseruploads%2Ffiles%2F20181003%2F718d4dc58fed4855031dd6d992543a161ccfabfa.pdf&cLen=4846339&chunk=true>
- นุชเนตร กาฬสมุทร และพิทักษ์ ศิริวงศ์. (2560). *กระบวนการสร้างอัตลักษณ์ทางเพศของกลุ่มชายรักชาย: กรณีศึกษานักศึกษาศาขการโรงแรมและการท่องเที่ยว คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย*. *วารสารวิจัยมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย*, 9(1), 56-67.
- ลลิตา ศุภนิมิตวงศ์. (2550). *พฤติกรรมกาเปิดรับหนังสือการ์ตูนประเภทชายรักชาย และความพึงพอใจของวัยรุ่นหญิง (15-25 ปี) ในเขตกรุงเทพมหานคร*. (วิทยานิพนธ์ปริญญา-มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพมหานคร.
- ศิริรัฐ หาญพานิช. (2559). *ความเป็นชายที่มีอำนาจและความสัมพันธ์ทางเพศสถานะในโฆษณา รถที่ออกอากาศทางโทรทัศน์ พ.ศ. 2558-2559* (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพมหานคร.
- สัตยา ประกอบชัย. (2561). *ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสุขของบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ* (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพมหานคร.
- สรธ วัลย์วงศ์ศรี. (2561). *การสร้างสรรค์เทศกาลละครเควิียร์กรุงเทพ*. *วารสารศิลปปริทัศน์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา*, 6(ฉบับพิเศษ), 61-72.

- อนุชา พิมพ์ศักดิ์ และโสภี อุ่นทะยา. (2560). SOTUS พี่ว้ากตัวร้ายกับนายปีหนึ่ง: การประกอบสร้างอัตลักษณ์เพศนอกกรอบในนวนิยายรักวัยรุ่นแนววาย. *วารสารการบริหารปกครอง*, 6(ฉบับพิเศษ), 175-192.
- อรรธรณ วิชญวรกุล. (2559). ผู้หญิงกับการสร้างนวนิยายชายรักชาย (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพมหานคร.
- อรุณี ชัยทองศรี. (2560). Boys Love Manga and Beyond: History, Culture, and Community in Japan. *วารสารมนุษยศาสตร์*, 24(2), 344-359.
- อาทิตย์ ศรีจันทร์. (2563). ภาพยนตร์ ประวัติศาสตร์ และความทรงจำใน ‘ชายใดเล่าจะแซ่บเท่าแฟนเก่าแม่’. สืบค้นจาก https://www.the101.world/history-yaoi-novel/#_ftn3
- อารยา สุขสม. (2559). สิทธิมนุษยชนในเรื่องวิถีทางเพศและอัตลักษณ์ทางเพศในระบบกฎหมายไทย (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพมหานคร.
- อำนาจ มงคลสืบสกุล. (2561). สิทธิมนุษยชนของกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศในบริบทสังคมไทย. *วารสารสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย*, 1(1), 69-80.
- Bacteria (นามปากกา). กรณีศึกษา. (วันที่ 14 ตุลาคม 2564). สัมภาษณ์.
- Bacteria (นามปากกา). กรณีศึกษา. (วันที่ 16 ธันวาคม 2564). สัมภาษณ์.
- Meb. (2564). นิทานพันดาว .สืบค้นจาก https://www.mebmarket.com/index.php?action=BookDetails&book_id=51050&page_no=1
- . บุพผิยา)ชุด 2 เล่มจบ .(สืบค้นจาก https://www.mebmarket.com/index.php?action=BookDetails&book_id=135158&page_no=1
- . บ่วงนาคบาศ .สืบค้นจาก https://www.mebmarket.com/index.php?action=BookDetails&book_id=92246&page_no=1